Stuk **1017** (2006-2007) – Nr. 1

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2006-2007

20 november 2006

VOORSTEL VAN DECREET

**– van mevrouw Elke Roex, de heer Tom Dehaene,
de dames Patricia Ceysens, Vera Van der Borght en Helga Stevens en de heer Bart Caron –**

**houdende wijziging van het decreet van 7 mei 2004
houdende de toekenning van dienstencheques voor kinderopvang**

DAMES EN HEREN,

Op 5 mei 2004 keurde het Vlaams Parlement het decreet houdende de toekenning van dienstencheques voor kinderopvang goed[1]. Het decreet werd bekrachtigd op 7 mei 2004 en bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad op 18 augustus 2004. Het decreet voert een stelsel van dienstencheques in met het oog op het uitbreiden van het aanbod van kinderopvang, met name in de woning van de gebruiker(s), en de toekenning van een tegemoetkoming aan gezinnen in de kosten voor die kinderopvang.

Bij gebrek aan uitvoeringsbesluiten werden de maatregelen in dit decreet tot nu toe niet uitgevoerd. In het regeerakkoord van de Vlaamse Regering (2004-2009) werden maatregelen aangekondigd om gezinnen te stimuleren en kansen te geven. Met name:

"We realiseren 5000 extra plaatsen in de kinderdagopvang om te komen tot de Barcelona-norm. We zorgen voor een gevoelige uitbreiding van het aanbod in de buitenschoolse opvang. We bouwen de flexibele en occasionele kinderopvang beter uit, ook buiten de collectieve voorzieningen. We doen dat binnen een duidelijk afgebakend kader, als antwoord op de specifieke noden en met behoud van kostenefficiëntie. We gebruiken daartoe onder meer het instrument van de dienstencheque." (blz. 25).

Ter uitvoering van dit onderdeel van het regeerakkoord werkten de ministers Vervotte en Van Brempt een 'actieplan flexibele en occasionele kinderopvang' uit. Inzake de flexibele en occasionele kinderopvang met gebruik van dienstencheques stelt het actieplan: "Als sluitstuk op het aanbod van de bestaande kinderopvang en de pool, voorzien we ook de mogelijkheid tot gebruik van dienstencheques via de gemandateerde voorziening. Een beperkte groep van gezinnen zal opvang aan huis kunnen krijgen via het systeem van dienstencheques. De gemandateerde voorziening zal op vraag van het gezin en nadat het gezin is ingelicht over de verschillende opvangmogelijkheden zorgen dat de opvang aan huis wordt verzekerd. Belangrijk is dat de ouder altijd klant blijft van de opvangvoorziening, die samenwerkingsverbanden afsluit met het dienstenchequebedrijf voor de inzet van medewerkers. Het aanbod via de dienstencheques wordt volledig geïntegreerd in het totale aanbod van de flexibele en occasionele kinderopvang en is aan dezelfde regels van kwaliteit onderworpen. Hierbij wordt ook rekening gehouden met een inkomenscorrectie.".

Dit voorstel van decreet heeft tot doel het decreet van 7 mei 2004 aan dat actieplan aan te passen.

In het decreet van 7 mei 2004 kan de gebruiker rechtstreeks bij de erkende onderneming een aanvraag tot kinderopvang indienen. Omwille van de coördinatie en de kwaliteitsbewaking van de flexibele en occasionele kinderopvang wordt deze optie verlaten en wordt het concept van de 'gemandateerde voorziening' ingevoerd. Die gemandateerde voorziening, die volgens een door de Vlaamse Regering bepaalde procedure moet worden erkend door Kind en Gezin, is verantwoordelijk voor het op elkaar afstemmen van vraag en aanbod van alle vormen van flexibele en occasionele kinderopvang binnen een door de Vlaamse Regering vastgestelde regio. De gemandateerde voorziening is dus het aanspreekpunt voor de naar opvang zoekende ouders. Samen met hen zoekt de gemandateerde voorziening naar de meest wenselijke oplossing. In bepaalde gevallen zal dat de opvang via dienstencheques zijn. In dat geval maakt de gemandateerde voorziening schriftelijke afspraken met de gebruiker over:

(i) het aantal kinderen dat wordt opgevangen;

(ii) de identiteit van de kinderen die worden opgevangen; en

(iii) de opvangmomenten en de opvangduur.

Anderzijds krijgt de gemandateerde voorziening een belangrijke rol bij de kwaliteitsbewaking van de occasionele en flexibele kinderopvang. Een gemandateerde voorziening kan immers niet als dusdanig worden erkend indien ze geen samenwerkingsovereenkomst heeft afgesloten met de erkende ondernemingen die actief zijn in haar werkingsgebied. In die samenwerkingsovereenkomst moet worden bepaald hoe de medewerkers van de erkende onderneming bij de kinderopvang worden ingeschakeld en hoe de gemandateerde voorziening de kwaliteit van de kinderopvang, geleverd door de erkende onderneming, bewaakt. De gemandateerde voorziening moet een correcte en objectieve toewijzing van de bedoelde dienstverlening aan de gebruiker(s) garanderen. Bij

[1] Zie ontwerp van decreet houdende de toekenning van dienstencheques voor kinderopvang, *Parl. St.* Vl. Parl. 2003-04, nr. 2216/6.

de indeling in werkingsgebieden is het belangrijk dat wordt uitgegaan van parameters die een evenredige dekking van het aanbod inzake occasionele en flexibele kinderopvang garanderen. De Vlaamse Regering moet die parameters nader bepalen.

Om die twee redenen bepaalt het voorstel dat aanvragen voor kinderopvang door middel van dienstencheques enkel bij de gemandateerde voorzieningen kunnen worden ingediend.

De definitie van de erkende onderneming wordt uitgebreid met de door Kind en Gezin erkende diensten voor opvanggezinnen en met de minicrèches en zelfstandige kinderdagverblijven die beschikken over een door Kind en Gezin uitgereikt attest van toezicht. De laatste uitbreiding wordt gedaan opdat alle opvanginitiatieven die formele kinderopvang verzorgen en daarvoor werknemers in dienst nemen, in aanmerking kunnen komen als erkende onderneming.

In het decreet van 7 mei 2004 werd bepaald dat de niet-werkende werkzoekende een opleiding moest hebben gevolgd die was erkend door Kind en Gezin opdat hij of zij kinderopvang met gebruik van dienstencheques zou kunnen verzorgen. Die voorwaarde wordt opgeheven. Aan de Vlaamse Regering wordt echter de bevoegdheid verleend om te bepalen aan welke voorwaarden de niet-werkende werkzoekende moet voldoen bij indiensttreding. Daardoor krijgt de Vlaamse Regering de mogelijkheid om ook personen die een andere passende opleiding hebben gevolgd of die bewijzen over voldoende beroepservaring te beschikken, in te schakelen bij de kinderopvang met gebruik van dienstencheques.

Hoofdstuk VII van het decreet van 7 mei 2004, dat bestaat uit artikel 12, bevat de mogelijkheid om de toekenning van de dienstencheques voor kinderopvang, bij wijze van experiment, te beperken tot één provincie en één grootstedelijk gebied. Aangezien de maatregel zoals omschreven in het actieplan flexibele en occasionele kinderopvang ten volle gerealiseerd zal worden, is een experimenteel kader niet langer noodzakelijk. Hoofdstuk VII wordt bijgevolg opgeheven.

Aan de Vlaamse Regering wordt de bevoegdheid verleend de doelgroep te bepalen. Bij haar keuze moet ze rekening houden met de sociaaleconomische positie van de gebruikers en de aanwezigheid van werkloosheidsvallen. De keuze voor een beperkte doelgroep van gebruikers houdt in ieder geval in dat enkel kinderen van de gebruiker kunnen worden opgevangen.

Commentaar bij de artikelen

Artikel 1

Dit artikel behoeft geen commentaar.

Artikel 2

Er worden drie definities aangepast en één definitie toegevoegd:

1° in punt 4° wordt de definitie van ‘gebruikers’ aangepast om de Vlaamse Regering de bevoegdheid te verlenen om de categorie van gebruikers nader te bepalen. Bij haar keuze moet de regering rekening houden met de sociaaleconomische positie van de gebruikers en de aanwezigheid van werkloosheidsvallen;

2° in punt 5° wordt de definitie van ‘onderneming’ uitgebreid tot de kinderdagverblijven zoals bedoeld in artikel 1 van het besluit van 23 februari 2001 houdende de voorwaarden inzake erkenning en subsidiëring van kinderdagverblijven en diensten voor opvanggezinnen. Bovendien wordt de definitie uitgebreid met de door Kind en Gezin erkende diensten voor opvanggezinnen en met de minicrèches en zelfstandige kinderdagverblijven die beschikken over een door Kind en Gezin uitgereikt attest van toezicht. De laatste uitbreiding wordt gedaan opdat alle opvanginitiatieven die formele kinderopvang verzorgen en daarvoor werknemers in dienst nemen, in aanmerking zouden kunnen komen als erkende onderneming;

3° in punt 6° wordt de definitie van Kind en Gezin aangepast aan het decreet van 30 april 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Kind en Gezin;

4° er wordt een punt 7° ingevoegd teneinde de gemandateerde voorzieningen te definiëren. Een gemandateerde voorziening moet door Kind en

Gezin als dusdanig erkend worden. De voorwaarden waaronder die erkenning wordt verleend, worden opgenomen in een nieuw artikel 8bis.

Artikel 3

Er wordt een nieuw artikel 3bis ingevoegd dat bepaalt dat de aanvragen tot kinderopvang enkel kunnen worden ingediend bij de gemandateerde voorzieningen. De gemandateerde voorzieningen treden op als coördinatiepunt van de flexibele en occasionele kinderopvang en garanderen de kwaliteit van de door de erkende ondernemingen geleverde kinderopvang.

Artikel 4

Artikel 8, §2, 2°, van het huidige decreet bepaalt dat de erkende onderneming erop moet toezien dat de werknemer nooit de opvang van meer dan vijf kinderen tegelijk verzorgt. Die bepaling wordt vervangen door de verplichting voor de onderneming om erop toe te zien dat de werknemer enkel de kinderen van de gebruiker opvangt. De naleving van die verplichting is een erkenningsvoorwaarde voor de onderneming, zodat de niet-naleving ervan kan worden bestraft door Kind en Gezin.

In artikel 8, §2, 3°, van het huidige decreet moet de onderneming een aantal schriftelijke afspraken met de gebruiker maken over:

(a) het aantal kinderen dat wordt opgevangen;

(b) de identiteit van de kinderen die worden opgevangen;

(c) de opvangmomenten en de opvangduur;

(d) de bereikbaarheid van de gebruiker;

(e) een regeling in geval van ziekte van een of meer kinderen; en

(f) de huishoudelijke taken die de werknemer in voorkomend geval uitvoert.

Bij de eerste drie afspraken is het aangewezen dat ze niet tussen de onderneming en de gebruiker worden gemaakt, maar wel tussen de gemandateerde voorziening en de gebruiker. Het is immers de gemandateerde voorziening die optreedt als coördinatiepunt van de flexibele en occasionele kinderopvang. Bij de laatste afspraak moet worden gepreciseerd dat de huishoudelijke taken die de werknemer in voorkomend geval uitvoert, betrekking moeten hebben op de kinderopvang.

Volgens artikel 8, §2, 4°, van het huidige decreet moet de onderneming een aantal schriftelijke afspraken met de werknemer maken over:

(a) de omgang met de kinderen die worden opgevangen;

(b) de omgang met de gebruiker;

(c) in voorkomend geval de samenwerking met derden; en

(d) in voorkomend geval de huishoudelijke taken die hij opneemt.

De derde afspraak dient ertoe een veilige overdracht van de kinderen te waarborgen, bijvoorbeeld bij afwezigheid van de ouder(s). Het verdient de voorkeur de onderneming die afspraken rechtstreeks met de gebruiker, namelijk de ouder(s) te laten maken, in plaats van met de werknemer. Bij de vierde afspraak moet worden gepreciseerd dat de huishoudelijke taken die de werknemer in voorkomend geval uitvoert betrekking moeten hebben op de kinderopvang.

De punten 3° en 4° van de tweede paragraaf van artikel 8 worden in die zin aangepast en opnieuw genummerd.

Artikel 8, § 3, van het huidige decreet bepaalt dat de Vlaamse Regering nadere regels kan bepalen met betrekking tot de erkenningsvoorwaarden voor de ondernemingen van het decreet. Die paragraaf wordt in die zin gewijzigd dat de Vlaamse Regering supplementaire erkenningsvoorwaarden kan opleggen.

Artikel 5

Er wordt een nieuw hoofdstuk IIIbis, bestaande uit een nieuw artikel 8bis, ingevoegd, waarin de voorwaarden voor de erkenning als gemandateerde voorziening worden opgenomen.

Omwille van de coördinatie en de kwaliteitsbewaking van de flexibele en occasionele kinderopvang werd het concept van de ‘gemandateerde voorziening’ ingevoerd. Die gemandateerde voorziening, die door Kind en Gezin moet worden erkend volgens een procedure bepaald door de Vlaamse Regering, is verantwoordelijk voor het op elkaar afstemmen van vraag

en aanbod van alle vormen van flexibele en occasionele kinderopvang binnen een vastgesteld werkingsgebied, vastgelegd op basis van de parameters zoals bepaald door de Vlaamse Regering. De gemandateerde voorziening is dus het aanspreekpunt voor de naar opvang zoekende ouders. Samen met hen zoekt de gemandateerde voorziening naar de meest wenselijke oplossing. In bepaalde gevallen zal dat de opvang via dienstencheques zijn. In dat geval zal de gemandateerde voorziening schriftelijke afspraken maken met de gebruiker over:

(i) het aantal kinderen dat wordt opgevangen;

(ii) de identiteit van de kinderen die worden opgevangen; en

(iii) de opvangmomenten en de opvangduur.

Anderzijds krijgt de gemandateerde voorziening een belangrijke rol bij de kwaliteitsbewaking van de occasionele en flexibele kinderopvang. Een gemandateerde voorziening kan immers niet als dusdanig worden erkend indien ze geen samenwerkingsovereenkomst heeft afgesloten met de erkende ondernemingen die actief zijn in haar werkingsgebied. In die samenwerkingsovereenkomst moet worden bepaald hoe de medewerkers van de erkende onderneming bij de kinderopvang worden ingeschakeld en hoe de gemandateerde voorziening de kwaliteit van de kinderopvang geleverd door de erkende onderneming, bewaakt. De gemandateerde voorziening garandeert een correcte en objectieve toewijzing van de bedoelde dienstverlening aan de gebruiker(s). Bij de indeling in werkingsgebieden is het belangrijk dat we uitgaan van parameters die een evenredige dekking van het aanbod inzake occasionele en flexibele kinderopvang garanderen. De Vlaamse Regering moet die parameters nader bepalen. De Vlaamse Regering kan ook supplementaire erkenningsvoorwaarden voor de gemandateerde voorzieningen opleggen.

Artikel 6

Artikel 9 van het decreet bepaalt de voorwaarden waaraan de werknemers van de erkende onderneming moeten voldoen opdat ze kinderopvang met gebruik van dienstencheques kunnen verlenen. De tweede paragraaf van het artikel, waarin wordt bepaald dat de werknemer een opleiding kinderopvang moet hebben gevolgd die is erkend door Kind en Gezin, wordt opgeheven. Daardoor krijgt de Vlaamse Regering de mogelijkheid om ook personen die een andere passende opleiding hebben gevolgd of die bewijzen over voldoende beroepservaring te beschikken, in te schakelen bij de kinderopvang met gebruik van dienstencheques.

Artikel 7

In het eerste lid van artikel 11 wordt de tekst gewijzigd met het oog op de uniformiteit van de regelgeving kinderopvang. Die wijziging heeft geen invloed op de betekenis van het lid. Het beleidsinstrument dienstencheques beoogt zowel de creatie van supplementaire werkgelegenheid als een tegemoetkoming aan de behoefte aan kinderopvang. De wijziging van het tweede lid regelt een rapportering over de effecten op de kinderopvang en de mate van werkgelegenheid.

Artikel 8

Hoofdstuk VII, dat bestaat uit artikel 12, bevat de mogelijkheid om de toekenning van de dienstencheques voor kinderopvang bij wijze van experiment te beperken tot één provincie en één grootstedelijk gebied. Aangezien de maatregel zoals omschreven in het actieplan ten volle gerealiseerd zal worden, is een experimenteel kader niet langer noodzakelijk.

Artikel 9

Dit artikel regelt de inwerkingtreding van dit decreet.

Elke ROEX
Tom DEHAENE
Patricia CEYSENS
Vera VAN DER BORGHT
Helga STEVENS
Bart CARON

VOORSTEL VAN DECREET

HOOFDSTUK I

Algemene bepalingen

Artikel 1

Dit decreet regelt een gemeenschaps- en gewestaangelegenheid.

HOOFDSTUK II

Wijzigingen aan het decreet van 7 mei 2004 houdende de toekenning van dienstencheques voor kinderopvang

Artikel 2

In artikel 2 van het decreet van 7 mei 2004 houdende de toekenning van dienstencheques voor kinderopvang worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° punt 4° wordt vervangen door wat volgt:

"4° gebruikers: natuurlijke personen die gebruik kunnen maken van de dienstencheque voor kinderopvang. De Vlaamse Regering kan deze categorie nader bepalen.";

2° punt 5° wordt vervangen door wat volgt:

"5° onderneming:

a) een door Kind en Gezin erkend kinderdagverblijf, initiatief voor buitenschoolse opvang of dienst voor opvanggezinnen;

b) diensten voor gezinszorg erkend door de Vlaamse Gemeenschap;

c) een rechtspersoon wiens activiteit of doel geheel of gedeeltelijk bestaat uit het instaan voor kinderopvang; of

d) een minicrèche of zelfstandig kinderdagverblijf met een door Kind en Gezin uitgereikt attest van toezicht;";

3° punt 6° wordt vervangen door wat volgt:

"6° Kind en Gezin: het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid opgericht bij decreet van 30 april 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Kind en Gezin;";

4° een punt 7° wordt toegevoegd, dat luidt als volgt:

"7° gemandateerde voorziening: voorziening erkend door Kind en Gezin als coördinatiepunt voor de flexibele en occasionele kinderopvang, overeenkomstig de in artikel 8bis bepaalde voorwaarden.".

Artikel 3

In hetzelfde decreet wordt een artikel 3bis ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Artikel 3bis

Aanvragen tot kinderopvang door middel van dienstencheques kunnen enkel worden ingediend bij de gemandateerde voorzieningen.".

Artikel 4

In artikel 8 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in §2 wordt punt 2° vervangen door wat volgt:

"2° de onderneming ziet erop toe dat enkel kinderen van de gebruiker worden opgevangen;";

2° in §2 wordt het punt 3° vervangen door wat volgt:

"3° de onderneming maakt schriftelijke afspraken met de gebruiker, in ieder geval over:

a) de bereikbaarheid van de gebruiker;

b) een regeling in geval van ziekte van een of meer kinderen;

c) de huishoudelijke taken gerelateerd aan de kinderopvang, die de werknemer in voorkomend geval uitvoert;

d) in voorkomend geval, de samenwerking met derden;";

3° in §2, 4°, wordt c) vervangen door wat volgt:

"c) de huishoudelijke taken gerelateerd aan de kinderopvang, die de werknemer in voorkomend geval uitvoert.";

4° in §2, 4°, wordt d) opgeheven;

5° §3 wordt vervangen door wat volgt:

"§3. De Vlaamse Regering kan supplementaire erkenningsvoorwaarden opleggen.".

Artikel 5

In hetzelfde decreet wordt een hoofdstuk IIIbis, dat bestaat uit een artikel 8bis, ingevoegd, dat luidt als volgt:

"HOOFDSTUK IIIbis

Erkenning als gemandateerde voorziening

Artikel 8bis

Een voorziening kan slechts door Kind en Gezin als een gemandateerde voorziening worden erkend als die een samenwerkingsovereenkomst afsluit met de erkende ondernemingen die actief zijn in haar werkingsgebied, waarin wordt bepaald op welke wijze de medewerkers van de erkende onderneming bij de kinderopvang zullen worden ingeschakeld en op welke wijze de gemandateerde voorziening de kwaliteit van de door de erkende onderneming geleverde kinderopvang bewaakt.

De gemandateerde voorziening maakt schriftelijke afspraken met de gebruiker over:

a) het aantal kinderen dat wordt opgevangen;

b) de identiteit van de kinderen die worden opgevangen;

c) de opvangmomenten en de opvangduur.

De Vlaamse Regering kan supplementaire erkenningsvoorwaarden opleggen. De Vlaamse Regering bepaalt de procedure van de erkenning, evenals de schorsing en intrekking ervan.

De Vlaamse Regering bepaalt de parameters voor de indeling van de werkingsgebieden van de gemandateerde voorzieningen.".

Artikel 6

In artikel 9 van hetzelfde decreet wordt §2 opgeheven.

Artikel 7

Artikel 11 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

"Artikel 11

De Vlaamse Regering wijst de personeelsleden aan belast met het toezicht op de naleving van de bepalingen van dit decreet en zijn uitvoeringsbesluiten.

De Vlaamse Regering wijst de ambtenaren aan belast met de rapportering aan de Vlaamse Regering over de werkgelegenheidseffecten en de effecten op de kinderopvang die door de dienstencheques worden teweeggebracht.".

Artikel 8

Hoofdstuk VII van hetzelfde decreet, dat bestaat uit artikel 12, wordt opgeheven.

HOOFDSTUK III

Inwerkingtredingsbepaling

Artikel 9

Dit decreet treedt in werking de dag van de inwerkingtreding van het decreet van 7 mei 2004 houdende de toekenning van dienstencheques voor kinderopvang.

Elke ROEX

Tom DEHAENE

Patricia CEYSENS

Vera VAN DER BORGHT

Helga STEVENS

Bart CARON